

Vårt datum: 2025-12-15

Ert datum: 2025-10-10

Vårt dnr: 33-2246/2025

Er ref: Ju2025/02076

Yttrande

Justitiedepartementet

Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 10 oktober 2025 tagit emot rubricerat ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

SGU bedömer att det är två av områdena som behandlas i utredningen som berör SGU:s ansvarsområde och har följande synpunkter.

Ansvar för skyddsåtgärder vid övergivna gruvhål

Utredningen föreslår att Länsstyrelsen ska bibehålla sitt nuvarande ansvar för inhägnad av övergivna gruvhål. Länsstyrelsen föreslås också överta Polismyndighetens skyldigheter avseende utredning och bedömning av behovet av samt kostnader för sådan inhägnad. SGU delar utredningens uppfattning att ansvaret inte ska läggas på Bergsstaten utan att det är lämpligt att Länsstyrelsen får hela det utpekade ansvaret. SGU tillstyrker utredningens förslag i denna del.

Stämningssmannaverksamhet

Utredningen föreslår att möjligheten för andra att anlita Polismyndigheten för stämningssmannadelgivning ska begränsas. Polismyndigheten får enligt förslaget enbart anlitas för stämningssmannadelgivning om andra delgivningsalternativ saknas eller är olämpliga.

Det särskilda beslutsorganet Bergsstaten som finns inom SGU använder sig i dagsläget av stämningssmannadelgivning genom Polismyndighetens försorg. Uppdragen utgör troligen en mycket liten del av Polisens samlade delgivningsuppdrag, men för en liten organisation som Bergsstaten rör det sig om en ansevärd mängd ärenden. Det nuvarande förfarandet är enkelt för Bergsstaten, och delgivning sker snabbt. För SGU och Bergsstaten skulle en begränsning i möjligheten att anlita Polismyndigheten för dessa uppdrag betyda tillkommande administration, troligen ökade kostnader samt eventuellt behov av att genomföra upphandling på området.

SGU bedömer att den föreslagna ordningen innebär ett större problem för mindre myndigheter såsom SGU/Bergsstaten som saknar möjlighet att i egen försorg utföra stämningssmannadelgivning. Konsekvenserna är troligen mer hanterbara för de myndigheter som får och har kapacitet att själva utföra stämningssmannadelgivning.

SGU avstyrker med anledning av det ovan anförda förslaget. I andra hand förordar SGU att det, för det fall det ändå anses önskvärt att gå vidare med förslaget för att minska mängden

stämningmannadelgivningsuppdrag hos Polisen, införs undantag för mindre myndigheter som har stort behov av stämningmannadelgivning, men där antalet ärenden är relativt sett få. Ett alternativ till detta skulle också kunna vara att någon av de myndigheter som i dagsläget själva kan utföra stämningmannadelgivning, såsom Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket, får i uppdrag att bistå mindre myndigheter med detta.

I sammanhanget kan också påtalas att en översyn av delgivningslagstiftningen i sin helhet är önskvärd där dagens digitala möjligheter tillvaratas samt möjligheterna till myndighetssamverkan beaktas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Anette Madsen efter föredragning av bergmästare Helena Kjellson.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även juristen Henrik von Zweigbergk deltagit.

Anette Madsen

Helena Kjellson